

Uit Kerkinformatie van sept. '85.

Justitiepastoraat dreigt in isolement te geraken.

"De belangen die met het justitiepastoraat zijn gemoeid zijn zo groot en dringend dat bundeling van krachten een eerste vereiste is". De deputaten voor de geestelijke verzorging in de inrichtingen van het Ministerie van Justitie stellen daarom aan de synode voor om samen met de hervormde partner tot de vorming van een Samenwerkingsorgaan te komen.

Het pleidooi voor een hervormd/gereformeerd S-orgaan betekent niet dat de samenwerking met andere kerken wordt verwaarloosd. "Maar algemene plaatselijke, regionale en landelijke samenwerking achten wij alleen mogelijk tussen gereformeerde en hervormde kaders", schrijven deputaten in hun verslag aan de synode. Van de 26 predikanten die werkzaam zijn in de inrichtingen van het Ministerie van Justitie zijn er 20 hervormd of gereformeerd.

Ongunstig tij.

Justitiepastores en deputaten hebben hun handen vol om een ongunstig tij te keren. Dat tij is met name ongunstig voor de gedetineerden, de gevangenen. De deputaten signaleren 2 problemen.

Het ene vindt zijn oorzaak in de bezuinigingen die in de inrichtingen zijn doorgevoerd: minder personeel en toch een optimale bewaking. Dit heeft ernstige gevolgen voor het welzijnswerk ten behoeve van gedetineerden in het algemeen en voor het justitiepastoraat in het bijzonder. "Binnen een aantal inrichtingen wordt dit pastoraat als een lastig fenomeen ervaren. Predikanten zien hun werk op allerlei manieren in de verdrukking komen. Kerkdiensten worden naar andere tijden verschoven, soms zelfs naar de zaterdag. Groepswerk vervalt of komt op een ander -meestal ongunstiger- tijdstip. Hier en daar vervalt het stafoverleg van begeleidend kader. Zo zien justitiepastores hun zo moeizaam opgebouwde werk in korte tijd snel achteruit gaan en ze vragen zich af waar dit proces zal stoppen", aldus deputaten in hun rapport.

Uitwijzingsbeleid.

Het 2e probleem dat deputaten zorgen baart is het regeringsbeleid ten aanzien van uitwijzing van buitenlanders. De gevangenisbevolking bestaat voor het grootste deel uit buitenlanders. Wanneer iemand een straf van 3 jaar of langer heeft uitgezeten, volgt bijna automatisch uitwijzing naar het land van herkomst. Korte tijd voor het einde van de straftermijn krijgen deze buitenlandse gevangenen pas te horen of zij worden uitgewezen of niet. Vele gedetineerden

worden "gek van de onzekerheid" en hopen tegen beter weten in. In sommige landen (Maleisië, Marokko en West-Duitsland bijvoorbeeld) bestaat, als ze worden uitgewezen, ook nog de kans dat over de straf die hier al is uitgezeten, nog een straf komt, soms zelfs de doodstraf.

"Deze behandeling", aldus de deputaten, "staat haaks op de zorg die pastores aan deze mensen, in opdracht van Christus, hebben besteed". Of, zoals één van de pastores het uitdrukte: "Het werk knapt je bij de handen af, het is verschrikkelijk".

Isolement.

Het justitiepastoraat, schrijven de deputaten, lijkt vaak weinig te maken te hebben met de kerken, en hierop wordt het dan ook van regeeringszijde aangevallen. Ook binnen de inrichtingen dreigt het justitiepastoraat, door allerlei oorzaken, in een isolement te komen. Wil het pastoraat werkelijk gestalte krijgen, dan zal het een pastoraat van hulpverlening moeten zijn, gedragen door de kerken, vinden de deputaten.

Zij achten het van groot belang - en ook de synode van Dokkum onderstreepte dat - dat gemeenten en gemeenteleden zich verantwoordelijk weten voor (ex-)gedetineerden en hun gezinnen en relaties. als één van de manieren om kerken meer te betrekken op het justitiepastoraat, denken de deputaten aan een handreiking, "waarmee vrijwilligers en belangstellenden met (ex-)gedetineerden verder kunnen, zonder schade voor zichzelf, hun doelgroep en derden".

Vermeldenswaard vinden zij dat 2 justitiepredikanten zich hebben verbonden aan de kerk in (de buurt van) de plaats van hun inrichting. Zij zijn in overleg met andere pastores die nog aan hun vroegere gemeente zijn verbonden en door haar zijn afgestaan. Op deze manier wordt ook automatisch de plaatselijke gemeente zich bewust van haar pastorale en diakonale taken in dezen.